

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Praca opiekuńczo-wychowawcza nauczyciela		5.1.0402	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Pedagogiki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	niestacjonarne (zaoczne)
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Eliza Czerka-Fortuna; dr Dorota Jaworska; dr Paweł Śpica; dr Grażyna Szyling			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład, Ćw. audytoryjne		1 ECTS = 30 godzin	
Sposób realizacji zajęć		Wykład 16 godz. Ćwiczenia 4 godz. + 10 godz. przygotowania do zajęć i ostatecznego zaliczenia przedmiotu	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 4 godz., Wykład: 16 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- fakultatywny (do wyboru) - obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Praca w grupach - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę - Zaliczenie (zal)	
		Formy zaliczenia	
		- Ćwiczenia: obecność i aktywny udział w zajęciach + wykonanie wszystkich zadań realizowanych podczas ćwiczeń - kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Kolokwium: kryterium zaliczenia przedmiotu stanowi poziom znajomości treści programowych oraz opanowania efektów uczenia się, wyrażony zakresem poprawnie udzielone odpowiedzi w teście (co najmniej 51% poprawnie udzielonych odpowiedzi). Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia końcowego jest obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach, których kryterium zaliczenia stanowi: obecność i aktywny udział w zajęciach oraz poprawne wykonanie wszystkich zadań realizowanych podczas ćwiczeń	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	kolokwium	Dyskusja	Praca w grupach	Analiza przypadków	Analiza tekstów z dyskusją
	Wiedza				
CKN_W1	+	+	+	+	+
CKN_W4	+	+	+	+	+
CKN_W6	+	+	+	+	+
CKN_W7	+	+	+	+	
	Umiejętności				
CKN_U1	+	+	+	+	+
CKN_U12	+			+	
CKN_U13		+	+	+	+
	Kompetencje				
CKN_K2		+	+	+	+
CKN_K					

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Wybranie specjalności nauczycielskiej na kierunku studiów

B. Wymagania wstępne

BRAK

Cele kształcenia

Zapoznanie studentów z: teorią wychowania i podstawowymi obszarami pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela, procesami zachodzącymi w klasie szkolnej, zagadnieniami współpracy nauczyciela z rodziną ucznia i jego środowiskiem, problemami uczniów zaniedbanych i zagrożonych społecznie.

Rozwijanie umiejętności w zakresie podstaw diagnozowania nauczycielskiego oraz budowania relacji z uczniami uznawanymi za trudnych wychowawczo.

Uwrażliwienie na problemy społeczne dzieci i młodzieży oraz rolę wychowawcy w ich rozwiązywaniu.

Treści programowe

Wykłady (16 godzin):

I. Nauczyciel jako wychowawca klasy (8 godz.)

1. Podstawy pedagogiki i edukacji dla nauczycieli, system pojęciowy i pola badawcze.
2. Wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istota i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego struktura, właściwości i dynamika.
3. Zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, nauczyciel wobec procesów społecznych zachodzących w klasie szkolnej, przestrzeganie zasad BHP w pracy nauczyciela.
4. Współpraca nauczyciela ze środowiskiem pozaszkolnym i z rodziną ucznia, nawiązywanie współpracy z innymi nauczycielami i środowiskiem pozaszkolnym.

II. Praca z uczniami zaniedbanymi i zagrożonymi społecznie (4 godz.)

1. Zapoznanie z teoriami rozumienia kryzysu, przedstawienie modeli interwencji oraz podstawowych sposobów prowadzenia działań o charakterze interwencyjnym względem uczniów zaniedbanych i zagrożonych społecznie.
2. Zachowania agresywne i autoagresywne u uczniów – zapoznanie z charakterystyką zjawiska; zamachy samobójcze jako szczególna forma kryzysu.

III. Praca z uczniami z doświadczeniem migracyjnym (4 godz.)

1. Sytuacja szkolna dzieci z doświadczeniem migracyjnym (konsekwencje migracji i uchodźstwa a proces adaptacji do warunków edukacji w szkole polskiej, specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z doświadczeniem migracyjnym, podstawy prawne kształcenia cudzoziemców w polskim systemie oświaty).
2. Praca w klasie wielokulturowej, narzędzia do pracy dydaktyczno-wychowawczej z uczniami z doświadczeniem migracyjnym, nauczyciel jako animator integracji.

Ćwiczenia (4 godz.)

1. Metody rozpoznawania zjawisk, takich jak: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbanie. Zasady budowania relacji wychowawczej z uczniami zaniedbanymi i zagrożonymi społecznie.
2. Uzależnienie (w tym uzależnienie behawioralne), rozpoznawanie uzależnień uczniów; dzieci i młodzież w grupach nieformalnych, podkulturach młodzieżowych i sektach.

Wykaz literatury

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

Pedagogika, t. 1, red. B. Śliwerski, Gdańsk 2006 (rozdz.: 2, 5, 6).

Pedagogika, t. 4, red. B. Śliwerski, Gdańsk 2010 (rozdz.: 9)

Wiśniewska E., Praca wychowawcza nauczyciela: wybrane obszary i problemy, Płock 2020 (rozdz.: 3, 4, 6).

Poklek R., Chojnacka M., Profilaktyka patologii społecznych w szkole. Kompendium wiedzy dla studentów i nauczycieli, Kalisz 2013 (rozdz.: 1, 2, 3).

Uczniowie z różnych kultur w szkole, red. B. Lachowicz B., Warszawa 2015 (rozdz.: 1, 3, 5).

Kierunkowe efekty uczenia się

CKN_W1
CKN_W4
CKN_W6
CKN_W7
CKN_U1
CKN_U12
CKN_U13
CKN_K2
CKN_K3
CKN_K5
CKN_K7

Wiedza

CKN_W1

Student/ka zna i rozumie: (B.2.W.3.) wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces kształcenia, jego strukturę, właściwości i dynamikę; znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym.

CKN_W4

Student/ka zna i rozumie:

(B.2.W.4.) zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy;

(B.2.W.4.) klasę szkolną jako grupę społeczną; procesy społeczne zachodzące w klasie.

CKN_W6

Student/ka zna i rozumie:

(B.2.W.4.) problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki, problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży:

zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

(B.2.W.4.) szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym.

CKN_W7

Student/ka zna i rozumie praktyczną przydatność nauczycielskiej diagnozy uczniów, zwłaszcza zaniedbanych społecznie i uzależnionych.

Umiejętności

CKN_U1

Student/ka potrafi:

(B.2.U.5.) rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów.

(B.2.U.4.) potrafi nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym.

CKN_U12

Student/ka potrafi pracować z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego.

CKN_U13

Student/ka potrafi stosownie do potrzeb ucznia pomagać w organizowaniu pracy szkolnej oraz pozaszkolnej ucznia, szanując jego prawo do odpoczynku

Kompetencje społeczne (postawy)

CKN_K2

Student/ka jest gotowy/a do budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia.

CKN_K3

Student/ka jest gotowy/a do porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych kultur, w tym z uczniami z doświadczeniem migracyjnym.

CKN_K5

Student/ka jest gotowy/a do rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów.

CKN_K7

Student/ka jest gotowy/a do współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności

	szkolnej i lokalnej.

Kontakt

eliza.czerka-fortuna@ug.edu.pl